

GEWONE ZITTING 2021-2022

26 JANUARI 2022

BRUSSELS
HOOFDSTEDELIJK PARLEMENT

VOORSTEL VAN ORDONNANTIE

tot wijziging van de ordonnantie van 1 maart 2012 betreffende het natuurbehoud en tot opheffing van het stelsel van afwijkingen waarbij het gebruik van verschillende middelen voor het vangen en doden van duiven wordt toegestaan

VERSLAG

uitgebracht namens de commissie
voor het Leefmilieu en de Energie

door de heer Martin Casier (F)

Aan de werkzaamheden van de commissie hebben deelgenomen :

Vaste leden : De heer Martin Casier, mevr. Isabelle Emmery, mevr. Véronique Jamouille, mevr. Ingrid Parmentier, de heer Tristan Roberti, mevr. Aurélie Czekalski, mevr. Viviane Teitelbaum, de heer Jonathan de Patoul, mevr. Marie Nagy, de heer Youssef Handichi, mevr. Gladys Kazadi, mevr. Lotte Stoops, mevr. Cieltje Van Achter.

Plaatsvervanger : De heer Gaëtan Van Goidsenhoven.

Andere leden : Mevr. Victoria Austraet, mevr. Ariane de Lobkowicz, mevr. Dominique Dufourny, de heer David Leisterh.

Zie :

Stuk van het Parlement :

A-353/1 – 2020/2021 : Voorstel van ordonnantie.

SESSION ORDINAIRE 2021-2022

26 JANVIER 2022

PARLEMENT DE LA RÉGION
DE BRUXELLES-CAPITALE

PROPOSITION D'ORDONNANCE

modifiant l'ordonnance du 1er mars 2012 relative à la conservation de la nature et visant à abroger le système de dérogations permettant l'usage de plusieurs moyens de capture et de mise à mort de pigeons

RAPPORT

fait au nom de la commission
de l'environnement et de l'énergie

par M. Martin Casier (F)

Ont participé aux travaux de la commission :

Membres effectifs : M. Martin Casier, Mme Isabelle Emmery, Mme Véronique Jamouille, Mme Ingrid Parmentier, M. Tristan Roberti, Mmes Aurélie Czekalski, Viviane Teitelbaum, M. Jonathan de Patoul, Mme Marie Nagy, M. Youssef Handichi, Mme Gladys Kazadi, Mme Lotte Stoops, Mme Cieltje Van Achter.

Membre suppléant : M. Gaëtan Van Goidsenhoven.

Autres membres : Mme Victoria Austraet, Mme Ariane de Lobkowicz, Mme Dominique Dufourny, M. David Leisterh.

Voir :

Document du Parlement :

A-353/1 – 2020/2021 : Proposition d'ordonnance.

I. Inleidende uiteenzetting van mevrouw Victoria Austraet en de heer Gaëtan Van Goidsenhoven, mede-indieners van het voorstel van ordonnantie

Mevrouw Victoria Austraet herinnert eraan dat duiven tot de meest ongeliefde en mishandelde dieren behoren in de steden. Ze worden met de vinger gewezen, maar dat is niet altijd het geval geweest. Zij zijn afkomstig van wilde dieren die in holtes van kliffen leven, maar zijn door de mens voor allerlei doeleinden tam gemaakt. De duiven in de stad zijn huisdieren die afhangen van de mens. Het zijn zaadeters en omdat zij geen geschikt voedsel kunnen vinden, voeden ze zich hoofdzakelijk met afval. We moeten onze kijk op de duiven veranderen, het zijn intelligente en aanhankelijke dieren.

De natuurordonnantie voorziet in een strikte beschermingsregeling voor inheemse diersoorten, zoals houtduiven. In het wild teruggezette huisdieren zijn echter van deze strikte bescherming uitgesloten. Bepaalde methoden voor het doden en gevangenneming zijn evenwel verboden, zoals het gebruik van netten, vallen, vergiftigd aas of kalmeringsmiddelen.

De ordonnantie voorziet evenwel in een afwijkende regeling via een verzoek dat aan Leefmilieu Brussel moet worden gericht.

Deze uitrustingen zijn niet selectief, aangezien ze ook houtduiven vangen. De overlevende vogels worden gedood door vergassing.

De studies hebben aangetoond dat deze methoden ondoeltreffend zijn omdat de populatie stabiel blijft.

Leefmilieu Brussel stelt zelf in een samen met Natagora opgesteld rapport uit 2019 dat deze methoden wreed zijn, groot lichamelijk lijden veroorzaken, niet efficiënt zijn en erg duur.

Bovendien zijn deze afwijkingen onwettig, aangezien er goedkopere en doeltreffender alternatieven zijn, zoals de contraceptieve duiventillen en de contraceptieve zaden.

De heer Gaëtan Van Goidsenhoven herinnert eraan dat het beheersen van de duivenpopulatie en de noodzakelijke coördinatie tussen de 19 gemeenten reeds het voorwerp hebben uitgemaakt van talrijke debatten in de Commissie Leefmilieu.

Het debat dat we vandaag voeren gaat over het welzijn van de rotsduivenpopulaties.

Momenteel is het mogelijk om van het verbod op bepaalde vangstmethoden af te wijken door een specifiek verzoek in te dienen bij Leefmilieu Brussel. Afgezien van de wreedheid van deze methoden, zijn zij ondoeltreffend omdat de bestrijding van duiven in een bepaald gebied het mechanische effect heeft dat de duivenpopulatie in de omliggende gebieden toeneemt.

I. Exposé introductif de Mme Victoria Austraet et de M. Gaëtan Van Goidsenhoven, coauteurs de la proposition d'ordonnance

Mme Victoria Austraet rappelle que parmi les animaux qui vivent en ville, les pigeons sont parmi les plus mal aimés et les plus malmenés. On leur prête tous les maux mais cela n'a pas toujours été le cas. Issu d'animaux sauvages vivant dans les cavités des falaises, ils ont été domestiqués par l'homme pour toute une série d'usages. Les pigeons en ville sont des animaux domestiques qui dépendent de l'homme. Ils sont granivores et ne trouvant pas de nourriture adaptée, ils se nourrissent principalement de déchets. Nous devons changer notre vision sur les pigeons. Ce sont des animaux intelligents et affectueux.

L'ordonnance nature prévoit un régime de protection stricte pour les espèces animales indigènes comme les pigeons ramiers. Pourtant, sont exclus de cette protection stricte les animaux de compagnie retournés à l'état sauvage. Certaines méthodes de mise à mort et de capture sont pourtant interdites, comme les filets, pièges-trappes, appâts empoisonnés ou tranquillisants.

L'ordonnance prévoit néanmoins un régime de dérogation via une demande à adresser à Bruxelles Environnement.

Ces dispositifs sont non sélectifs puisqu'ils piègent également des pigeons ramiers. Les oiseaux qui survivent sont mis à mort par gazage.

Les études ont démontré que ces méthodes étaient inefficace car la population reste stable.

Bruxelles Environnement déclare elle-même dans un rapport de 2019 rédigé avec Natagora que ces méthodes sont cruelles, engendrent une grande souffrance physique et qu'elles ne fonctionnent pas en plus d'être très coûteuses.

En outre, ces dérogations sont d'autant illégitimes qu'il existe des alternatives peu coûteuses et plus efficaces comme avec les pigeonniers contraceptifs et les graines contraceptives.

M. Gaëtan Van Goidsenhoven rappelle que la gestion des populations de pigeons et de la nécessaire coordination entre les 19 communes ont déjà fait l'objet de nombreux débats en commission de l'environnement.

Le débat que nous abordons aujourd'hui concerne le bien-être des populations de pigeons bizet.

Il est actuellement possible de déroger à l'interdiction de certains moyens de capture en formulant une demande spécifique à Bruxelles Environnement. Outre la cruauté de ces méthodes, elles sont inefficaces puisque l'éradication des pigeons dans une zone spécifique a comme effet mécanique d'augmenter la population de cet animal dans les quartiers avoisinants.

Daarom zou het beter zijn te kijken naar alternatieve methoden zoals de contraceptieve duiventillen en contraceptieve zaden. Dit komt het welzijn van de dieren ten goede en is waarschijnlijk een doeltreffender methode.

II. Algemene bespreking

Mevrouw Cieltje Van Achter erkent het probleem van de duivenoverlast, maar meent dat het niet nodig is om het aan te pakken met methodes die leed veroorzaken.

Hoewel zij het voorstel van ordonnantie zal steunen, vraagt ze zich af in hoeverre Leefmilieu Brussel afwijkingen toestaat wanneer deze als ondoeltreffend beschouwd worden.

Mevrouw Isabelle Emmery zegt dat het niet langer doden van duiven geen probleem is, aangezien het gebruik van deze methoden vrij zeldzaam is geworden. We gaan de goede kant op met de contraceptieve duiventillen en contraceptieve zaden.

We moeten echter rekening houden met de redenen voor de proliferatie van duiven, namelijk het voederen ervan. Vele gemeenten maken het publiek attent hierop aangezien de mensen denken het juiste doen, maar eigenlijk creëert dit een probleem.

Mevrouw Lotte Stoops steunt de argumenten van mevrouw Victoria Austraet voor de indiening van dit voorstel van ordonnantie. De methodes in kwestie zijn absoluut niet in overeenstemming met het dierenwelzijn en zijn evenmin voldoende selectief en bovendien ondoeltreffend.

Mevrouw Ingrid Parmentier sluit zich aan bij haar collega's. We hebben hier inderdaad te maken met een wrede methode die alleen op korte termijn werkt, aangezien de ene duif snel door een andere wordt vervangen. Het grootste probleem is de toegang tot overvloedig voedsel, via het voederen en de opengereten vuilniszakken. Bovendien kunnen houtduiven ook in de val terecht komen.

De heer Jonathan de Patoul is van mening dat de gehekelde techniek niet werkt. Hij stemt ook in met de idee dat we moeten nadenken over het voederen, dat schadelijk is voor duiven, maar ook voor andere soorten. De overbevolking van een dier is ook een bron van ongemak voor de soort in kwestie.

Er is ook behoefte aan coördinatie van de verschillende benaderingen tussen de verschillende gemeenten, met name wat de kwestie van de contraceptieve duiventillen betreft.

Mevrouw Victoria Austraet zegt dat Leefmilieu Brussel onlangs afwijkingen heeft toegestaan aan een bedrijf voor ongediertebestrijding dat voor de MIVB werkte.

Il vaudrait donc mieux s'intéresser aux méthodes alternatives tels les pigeonniers contraceptifs ou les graines contraceptives. Cela permet de renforcer le bien-être animal et c'est une méthode sans doute plus efficace.

II. Discussion générale

Mme Cieltje Van Achter reconnaît le problème de la présence des pigeons mais il n'est pas nécessaire de l'affronter avec des méthodes qui génèrent de la souffrance.

Bien qu'elle approuvera cette proposition d'ordonnance, elle demande dans quelle mesure Bruxelles Environnement accorde des dérogations alors qu'elle les estime en réalité inefficaces.

Mme Isabelle Emmery estime que consacrer la fin de la mise à mort des pigeons n'est pas une difficulté puisque l'utilisation de ces méthodes est devenue assez rare. Nous allons dans la bonne voie avec les pigeonniers contraceptifs et les graines contraceptives.

Il faut néanmoins tenir compte des raisons de la prolifération des pigeons qui sont leur nourrissage. De nombreuses communes font de la sensibilisation du public qui pense bien faire alors que cela pose problème.

Mme Lotte Stoops appuie les arguments de Mme Victoria Austraet qui ont justifié le dépôt de cette proposition d'ordonnance. Les méthodes en question ne sont pas du tout en phase avec le bien-être animal et ne sont pas non plus assez sélectives, en plus d'être inefficaces.

Mme Ingrid Parmentier abonde dans le sens de ses collègues. Nous avons effectivement affaire à une méthode cruelle qui ne fonctionne qu'à court terme puisqu'un pigeon est vite remplacé par une autre pigeon. Le problème principal est l'accès à de la nourriture abondante, via les nourrissages et les poubelles éventrées. En outre, des pigeons ramiers peuvent également être piégés.

M. Jonathan de Patoul estime que la technique décriée ne fonctionne pas. Il rejoint également l'idée qu'il faut une réflexion sur le nourrissage, préjudiciable aux pigeons mais également aux autres espèces. La surpopulation d'un animal est également une source de mal-être pour l'espèce en question.

Il faut aussi une coordination des différentes approches entre les différentes communes, notamment sur la question des pigeonniers contraceptifs.

Mme Victoria Austraet précise que Bruxelles Environnement a encore récemment délivré des dérogations pour une société anti-nuisible qui travaillait pour la STIB.

Zij is het met haar collega's eens dat voederen niet gezond is voor de vogels. Het is niet gezond voor de dieren zelf. Zij meent echter dat er nagedacht moet worden over het onder toezicht voederen van de dieren en aangezien het hier om zaadeters gaat, zouden daarbij ook contraceptieve zaden gegeven kunnen worden.

De heer Gaëtan Van Goidsenhoven is ook van mening dat het publiek hiervan bewust maken voor de hand ligt. Er is op dat vlak nog veel werk aan de winkel. Ook het probleem van de duivensport, dat een deel van de vernieuwing van de duivenpopulatie lijkt te verklaren, moet worden aangepakt.

III. Artikelsgewijze bespreking en stemmingen

Artikelen 1 en 2

Deze artikelen behoeven geen commentaar.

Stemmingen

De artikelen 1 en 2 worden aangenomen met 12 stemmen, bij 1 onthouding.

IV. Stemming over het geheel van het voorstel van ordonnantie

Het voorstel van ordonnantie wordt, in zijn geheel, aangenomen met 12 stemmen, bij 1 onthouding..

– *Vertrouwen wordt geschonken aan de rapporteur voor het opstellen van het verslag.*

De Rapporteur

Martin CASIER

De Voorzitter

Tristan ROBERTI

Elle rejoint ses collègues sur leur constat à propos du nourrissage. Ce n'est pas sain pour les animaux eux-mêmes. Elle pense néanmoins qu'il faudrait réfléchir à un nourrissage encadré puisqu'il s'agit d'animaux granivores, dans le cadre duquel les grains contraceptifs seraient distribués également.

M. Gaëtan Van Goidsenhoven estime également que la sensibilisation du public est l'évidence. Il y a encore sur ce sujet beaucoup de travail. Il faudra également s'intéresser à la question de la colombophilie qui semble expliquer une partie du renouvellement de la population des pigeons.

III. Discussion des articles et votes

Articles 1er et 2

Ces articles n'appellent aucun commentaire.

Votes

Les articles 1er et 2 sont adoptés par 12 voix et 1 abstention.

IV. Vote sur l'ensemble de la proposition d'ordonnance

La proposition d'ordonnance, dans son ensemble, est adoptée par 12 voix et 1 abstention.

– *Confiance est faite au rapporteur pour la rédaction du rapport.*

Le Rapporteur

Martin CASIER

Le Président

Tristan ROBERTI